

1. Viggo Stuckenberg: *Æventyret*

Teksten er fra 1899. Viggo Stuckenberg er en dansk forfatter og digter født i 1863 og død i 1905.

Der var en gang en bondedreng – der var altid en eller anden gang en bondedreng. Den dreng, talen her er om, var et ganske almindeligt stykke middelmådighed¹, som hverken blev konge eller kejser, men en skikkelig² bonde lige til sin død. Der havde ikke været det ringeste at fortælle om ham, havde han ikke en dag³ mødt

5 æventyret på sin vej, – det vil sige mødt Fanden, sagde han altid senere.

Æventyret eller Fanden, – hvad bondedrengen mødte, var det, der nu skal berettes.

Han stod en dag uden for den gård, hvor han tjente, og gabede og gloede på den støvede landevej og spyttede sin skygge i hovedet.

10 Så kom der en fin karet ganske langsomt kørende. Den var finere end nogen karet, han før havde set, og derfor gloede han på den med stor og oprigtig inderlighed. Hjulringene var af guld, kalechen af glas, på bukken sad to skønne mænd, og bag efter vognen hoppede en hund, der var så fin og så lille, at kom den bag en skærve⁴, kunne man næsten ikke se den.

15 Og så holdt den vogn stille lige foran bondedrengen.

- Du dér, – sagde en af de fine mænd, som sad på bukken⁵, – nu kan du gøre din lykke!

- Hva'?

- Kan du se prinsessen, som sidder inde i vognen?

20 - Hva'? – Jo!

- Og den lille hund, som løber bag efter?

- Han løber ikke, han sidder inde under vognen og lopper sig⁶.

- Godt! Den er lille, ser du. Kan du løbe med og jage kragerne væk fra den?

- Ja nok – ned forbi Mads Persens, men ikke længere!

25 - Du får guldskillinger⁷ for det, og hænger du i, kommer du til sidst op i vognen til prinsessen, og så kan du blive prins, – men du må løbe længere end til Mads Persens⁸.

- Hvor langt?

- Til verdens ende!

30 - Nej! sagde bondedrengen. Men så så han i det samme ind på prinsessen, og aldrig havde han set noget så dejligt. Og hun så ud på ham, så alting indvendig i ham flyttede sig.

- Ja! sagde han.

¹ *en middelmådighed*: en, der er helt almindelig

² *skikkelig*: ordentlig, som følger reglerne

³ *havde han ikke en dag mødt*: hvis han ikke en dag havde mødt

⁴ *en skærve*: en lille sten

⁵ *en buk*: et sæde på en hestevogn

⁶ *at loppe sig*: at slappe af

⁷ *skillinger*: småmønter

⁸ *Mads Persens*: huset, hvor en person ved navn Mads Persen bor

- Men du må huske ikke at vende dig og aldrig se dig tilbage!

35 -Ja!

Så kørte kareten, og bondedrengen løb bag efter og slog med sin hue efter kragerne, der ville snappe hunden. Men selv var han hvert øjeblik lige ved at træde på den, for han tænkte bare på guldskillingerne og prinsessen og på, at til sidst blev han prins. Det hele gik egentlig ganske nemt, når blot der ikke var for langt til verdens ende.

40 Men så kørte kareten forbi Mads Persens.

- Bare du nu kan finde hjem igen! tænkte bondedrengen, da de var vel forbi havegården og på en vej, hvor han aldrig før havde været. – Hvad kommer det for resten dig ved? sagde han og tænkte igen på prinsessen og slog drabelig⁹ om sig med huen.

Men et stykke fremme kunne han ikke bare sig¹⁰ for at vende sig om og se, om han endnu kunne øjne¹¹ den gård, hvor han vidste, hans grød stod og ventede ham.

Jo, den lå bag ved ham, langt oppe på bakken, og det syn gjorde ham kry¹² igen. Han kunne i en snæver vending¹³ komme hjem endnu.

50 - Død og Pine¹⁴! Kragerne og hunden! tænkte han.

Men da var der hverken krager eller hund eller vogn eller prinsesse. Han stod ganske alene midt i det alleralmindeligste solskin.

Ja – og så gik han hjem igen.

Men, som sagt, siden, da han fik forstand til at læse i Bibelen, vidste han, at det var Fanden, han havde mødt. Og kom nogen og sagde, at det var æventyret selv, og at han havde båret sig dumt ad, tav han og åd arrigt sin hårde grød.

- Ja, jeg er nu kun en ganske almindelig bonde! sagde han, når han var færdig.

Og det samme sagde præsten som en ros over ham, da han døde, – og, gudske-lov, det er de fleste af os! føjede han til.

60 Og deri havde præsten ganske ret.

⁹ *drabelig*: voldsomt

¹⁰ *at bare sig*: at lade være med

¹¹ *at øjne*: at se

¹² *kry*: optimistisk og selvsikker

¹³ *i en snæver vending* (fast udtryk): når det skal gå hurtigt og nemt

¹⁴ *død og pine* (gammelt kraftudtryk): for pokker